

Od autora bestselleru *Chlapec v pruhovaném pyžamu*

Komnata ozvěn

„Vtipné,
rozvěrné,
neúnavné...“
The Guardian

Všichni chybujeme – nebo snad ne?

JOHN BOYNE

KOMNATA
OZVĚN

KOMNATA
OZVĚN

JOHN BOYNE

sloart

Copyright © John Boyne 2021
Photo of turtle © Dan Saelinger / Trunk Archive
Photo of smartphone © Getty Images
Back cover © Diane Friend / Alamy Stock Photo
Cover design Marianne Issa El Khoury/TW
Translation © Hana Březáková 2022
Czech edition © Nakladatelství Slovart, s. r. o., Praha 2022

Tato kniha vyšla s laskavou podporou organizace Literature Ireland.
This book was published with the support of Literature Ireland.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí
být reprodukována, uložena ve vyhledávacím systému
či šířena jakýmkoliv způsobem (elektronicky, mechanicky,
kopírováním, nahráváním či jinak) bez předchozího
svolení majitelů autorských práv.

Z anglického originálu *The Echo Chamber*,
který vydalo nakladatelství Penguin Random House,
přeložila Hana Březáková
Editor Jan Pavel
Vydalo Nakladatelství Slovart, s. r. o., v Praze roku 2022
Sazba Alias Press, s. r. o., Bratislava
Tisk FINIDR, s. r. o., Český Těšín

ISBN 978-80-276-0559-0

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

www.slovart.cz

Chrisi Meylerovi

„Sociální média poskytují bezpočtu idiotů právo mluvit,
i když předtím mluvili jen po sklence vína u baru,
kde nemohli společnosti ublížit. Tehdy byli rychle
umlčeni, ale dnes mají stejné právo mluvit jako
nositel Nobelovy ceny. Je to invaze idiotů.“

UMBERTO ECO

„Sněhová vločka nikdy nemusí trpět
pocitem zodpovědnosti za lavinu.“

JON RONSON

(z knihy *So You've been Publicly Shamed*)

PRVNÍ ČÁST

4. února 2004

George Cleverley tiše sedí v čekárně Nemocnice u svatě Marie v Paddingtonu, pozoruje svého pětiletého syna Nelsona a čtyřletou dceru Elizabeth, jejich rozespalé tvářičky a rozčuchané vlasy. Vůbec tady v tuto dobu neměli být, tak časně ve středu ráno. Jsou vystrašení a zmatení.

„Já si myslel, že se to nové dítě nenarodí dřív než za dalších šest týdnů,“ řekne Nelson, který má na stěně svého pokoje nakreslenou tabulku, kde si odškrtával dny k datu, kdy jak doufal, přijde na svět jeho mladší bratříček. Má na sobě koubovský kostým, i když klobouk a pistolku zapomněl doma.

„Tak to správně mělo být,“ odvěti George, položí chlapci ruku kolem ramen a přitáhne ho blíž k sobě. „Ale někdy se prostě stane, že se dítě narodí dřív, než se čekalo.“

„Umře maminka?“ zeptá se Elizabeth, která slyšela, jak její matka bolestně nařiká, když pro ni přijela sanitka, a taky viděla krev, která prosákla skrz Beverlyinu noční košili.

„Samozřejmě že ne,“ odpoví její otec, i když jistý si tím není. Příchod na svět prvních dvou dětí byl naprosto bez problémů, ale toto těhotenství probíhalo úplně odlišně. Dělal všechno, co bylo v jeho silách, aby to Beverley ulehčil, a problémy, které třetí těhotenství přineslo, je kupodivu stmelily tak, jako tomu nebylo již celé roky. Pomyslení, že by ji měl ztratit, je pro něj příliš silná káva. Jeho mysl přesto dál zalétá k této šílené představě. Pomyslení, že by zůstal na péči o Nelsona a Elizabeth sám, je zdrcující. Musel by být silný, to ano, ale jaký by jim byl schopen nabídnout život bez matky? Nikdy nebyl moc nábožensky zaměřený, ale teď se přistihl, že se modlí.

Kolem projde mladá zdravotní sestra, pohlédne jeho směrem. George ví, o co jí jde. Prochází kolem jen proto, aby se na něj podívala, aby pak mohla všem říct, že viděla George Cleverleyho z televize a že je ve skutečnosti menší nebo vyšší nebo tlustější či hubenější. Většinou ho těší být celebritou, ale v okamžicích jako tento je to na něj moc. Dokonce i řidiči sanitky z něj byli u vytržení a George si byl jistý, že jeden z nich se jen sotva dokáže udržet, aby nepožádal o autogram.

„Ať se stane cokoli,“ ujišťuje teď svoje děti co nejklidnějším a nejpevnějším hlasem, „jsme rodina. Máme se navzájem moc rádi, vždycky se budeme mít rádi a nic, absolutně nic nás nemůže rozdělit. Rozumíte?“

„Ano, tati,“ řeknou oba a George je k sobě přitáhne blíž.

Dveře se otevrou, vyjde z nich lékařka a stáhne si roušku z obličej. George ji pozoruje a ví, že podle jejího výrazu mu bude hned jasné všechno, co potřebuje vědět.

Doktorka se usmívá.

„Je v pořádku. Ztratila hodně krve, ale teď dostává transfuzi a nepředpokládám, že by se objevily nějaké komplikace.“

„A dítě?“

„Chlapeček. Nedonošený, ale zdravý. Pár týdnů si ho tady budeme muset nechat, ale řekla bych, že bude v pořádku.“

George se dá do pláče a Nelson s Elizabeth se na něj udiveně podívají. Pevně je tiskne k sobě. Všechny je tak miluje.

A přesně v tom okamžiku stiskne devatenáctiletý chlapec v pokoji na koleji Harvardovy univerzity klávesu enter a sleduje, jak se načítá první příspěvek v čemsi, co nazval „Facebook“:

Mark Zuckerberg si změnil profilový obrázek právě teď

Pondělí

KLOBOUČNICE A ČICHAČ

George Cleverley se vždycky pyšnil tím, že je veskrze moderním svobodomyšlným člověkem, který si s sebou nenese žádnou zátěž historické úzkoprsosti a bigotnosti předchozí generace, společenských předsudků své generace ani agresivní nesnášenlivosti generace budoucí.

Po narození každého ze svých tří dětí, v době, kdy byla péče o dítě stále ještě považována za primární doménu matky, odvedl slušný kus práce při přebalování, častém bdění se svou ženou, když dítě napůl spící o půlnoci kojila a on jí přitom nahlas předčítal. Účastnil se pochodů, protestoval proti čemukoliv, co mu připadalo byť jen okrajově nepřijatelné, a psal novinové sloupky jedním šmahem kritizující americké prezidenty, africké diktátory i ruské despoty. Svého nejstaršího syna pojmenoval Nelson po Nelsonu Mandelovi, přičemž jako chlapcovo prostřední jméno přidal Fidel. Ve své pravidelné talk show, jednom z nejpobulárnějších pořadů v britské televizi, nezapomínal diváky ujistovat, že poměr pohlaví jeho hostů je vyrovnaný, a když si povídal s nějakými herečkami, nikdy nedělal během konverzace narážky na jejich fyzický vzhled nebo sexuální život, ale místo toho se soustředil na jejich umělecké a filantropické snahy. Považoval sám sebe za finančně konzervativního, ale sociálně liberálního, byl velkým odpůrcem krvavých sportů a dvakrát byl víkendovým hostem u Charlese a Camilly v Highgrove. Politicky jej měli ve velké úctě pravičáci i levičáci, kteří jej považovali za férového a vyrovnaného žurnalistu. Třebáže nikdy veřejně nediskutoval o svých vlastních politických názorech, ve volbách vždycky dával hlas konkrétnímu člověku, nikoliv straně, a tak během let naházel do uren vyrovnaný poměr volebních lístků pro konzervativce, labouristy

i liberální demokraty. Ve všeobecných volbách v roce 2019, poznamenaných Brexitem, volil Zelené. Sponzoroval osmnáct koz v Somálsku a účastnil se sedmi Pride pochodů v hlavním městě, při kterých zuřivě mával duhově zbarvenou vlajkou.

Ale i navzdory jeho těžce vydobytému renomé rasové a genderové nezaujatosti bylo první myšlenkou, která ho napadla, když jej Angela Gosebourneová informovala, že se opět stane otcem, toto: *Tohle sis naplánovala, že ano? Abyš mě lapila.*

V té době ještě netrval poměr mezi Georgem a Angelou dlouho, ne víc než pět měsíců, a popravdě řečeno on to zpočátku ani nepovažoval za řádný vztah, spíš jen za krátkou milostnou plotku. Nikdy předtím nebyl Beverley nevěrný a necítil se dobře při pomyslení, že se zařadil mezi tento typ mužů, ale v jeho manželství to během posledních pár let poněkud skřípalo. Většina jejich komunikace probíhala přes WhatsApp místo tváří v tvář a to, jak Angelu přitahoval, se silně zmocnilo jeho ega a pořádně jím zatřásl.

I když ji měl rád, nikdy ho ani nenapadlo, že by jejich vztah mohl mít nějaké dlouhodobé následky. Měla tendenci okořeňovat svou řeč slovy cizího původu, což byla nadmíru zoufalá snaha o to vypadat sofistikovaně, a vydávala smích, který mu šel příšerně na nervy, což George nutilo omezit vtípné poznámky na minimum. Nakonec se rozhodl jejich románek ukončit, jenže pár dní po rozchodu mu zavolala a požádala ho o ještě jednu poslední milostnou schůzku. A protože byl slaboch, podlehl jejímu erotickému svádění, což nakonec po uplynutí jisté doby vedlo ke dnešnímu setkání. Ve vinárně v Kensingtonu mu tu zprávu sdělila tím způsobem, že když se jí servírka pokoušela nalít, položila dlaň nad svou sklenici a řekla: „Já nemohu. *Je suis enceinte.*“

„Nic od tebe nechci,“ zdůraznila teď Angela, vyndala ze své kabelky pudřenku a začala si na tvář nanášet obláčky pudru, což byl další zvyk, který mu šel příšerně na nervy.

„Můžeš být součástí života toho dítěte anebo nemusíš, prostě jak si budeš přát. Pokud bys s ním raději nechtěl mít absolutně nic společného, tak to přirozeně pochopím. Už na tom ale nepůjde nic změnit. Je to *fait accompli.*“

„S ním?“ zeptal se George, jehož zděšením projel ostentativní pýchy. „Takže je to chlapec? Jsi si jistá?“

„Nu, jistá si tím nejsem, to ne,“ připustila. „Ale matka dokáže takové věci vytušit.“

„Nesmysl,“ odpověděl.

„Ty jsi nikdy matka nebyl, Georgi, takže to nemůžeš vědět.“

„Možná ne, ale nedám na nějaké babské povídačky.“

„Já nejsem žádná babka,“ odsekla Angela. „To si mě pleť s Beverley.“

George její jedovatou poznámku ignoroval. „Chci říct, že to je sice hezké, když mi tvrdíš, že se toho mohu nebo nemusím stát součástí,“ řekl, „ale zas tak jednoduché to není, že ne? Když se opět vrhnu do role otce, do čehož se mi v mém věku rozhodně nechce, pak téměř s jistotou přijdu o Beverley a děti se přidají na její stranu, tak jako to dělají vždycky, takže o ně přijdu taky. Ale když ne, když prostě odkráčím, tak budu mizera a za dvacet let ode dneška, až ze mě bude senilní stařec, tak se on nebo ona nebo oni objeví u mých dveří a budou mně spílat, že jsem je opustil, a obviňovat mě za všechno špatné, co se v jejich životech událo. Do té doby mi bude osmdesát a upřímně řečeno, o žádné takové výčitky svědomí stát nebudu.“

„Oni?“ zeptala se Angela s nechápavým výrazem. „Vy jste měli v rodině nějaká dvojčata?“

„Ne. Proč se ptáš?“

„Řekl jsi *oni*?“

„Chápu to tak, že někteří lidé dávají v dnešní době přednost tomu, když se pro ně používá zájmeno ve třetí osobě množného čísla,“ odpověděl. Před nedávnem mu v jeho talk show poskytl interview jistý zpěvák, který na tom trval, což vedlo k tomu, že jednoho kameramana vyhodili za to, že *je* nazval Sibyl, po tom filmu se Sally Fieldovou, o ženě s mnohočetnou osobností.

„Nu, teď ještě má velikost burského ořechu,“ řekla Angela, „a o žádných takových preferencích mi nedal vědět. Takže to nekomplikujme.“

„Ale pochopila jsi, co jsem chtěl říct,“ řekl George, přivola-
l servírku a objednal si koktejl Old Fashioned s ledem a se
dvěma proužky citronové kůry. „Teď, když jsi mi to sdělila,
jsem povinen nějakým způsobem zareagovat, i kdyby reakcí
mělo být to, že neudělám vůbec nic. Když se rozhodnu neza-
pojit se, tak přesto budu zapojený tím, že nebudu zapojený.
Chápeš, co chci říct?“

„Myslím, že ano.“

„A pak je tady finanční stránka věci.“

„Tak tohle je pod tvoji úroveň,“ opáčila Angela. „Jestli si
myslíš, že jdu po tvých penězích...“

„To si vůbec nemyslím,“ namítl George. „Ale na nějaké bys
rozhodně měla nárok. A stejně tak i dítě. V žádném případě
se nehodlám vyhýbat placení spravedlivých alimentů. Nechtěl
bych, aby dítě trpělo v důsledku svého nemanželského původu
jakýmkoliv nedostatkem.“

„Víš, na to, že jsi tělem i duší zanícený liberál, používáš
jistě velmi archaické termíny. Je to poněkud *de trop*. Pokud ti
nevadí, že to říkám.“

„Jsou to právnické termíny, nic víc.“

„Nejsem si jistá, že to tak opravdu je,“ řekla Angela.

„A určitě by se mi nepodařilo ututlat něco takového před
Beverley. Ta každý měsíc prochází naše bankovní výpisy s na-
léhavostí psa cvičeného na hledání narkotik u mezinárodních
přiletů těsně poté, co přistála letadla z Thajska.“

„Ale no tak, Georgi!“ řekla a krátce se zasmála. Tím svým
skřípavým smíchem.

„No ano, je to pravda. Před pár týdny jsme se zuřivě po-
hádali kvůli tomu, proč jsem utratil třicet liber u Simpsonů
na Picadilly, když máme účet u Hatchardů.“

„To mě nepřekvapuje,“ odpověděla Angela a usrkla si ze
sklenice vody. „Protože u Simpsonů to zavřeli v polovině de-
vadesátých let.“

„Ty víš, co tím myslím,“ řekl George s povzdechem. „Tak
tedy u Waterstone's. S apostrofem, mohl bych dodat. Uráží mě,

když ze všech ostatních nedokáže právě knižní řetězec řádně používat interpunkci.“

„Když už o tom mluvíme,“ řekla Angela a pokývla hlavou k plátěné tašce se vzorem velkého W vpředu, ležící na stole mezi nimi. „Vidím, že jsi tam byl zase. Co sis koupil?“

„Nový životopis, který mě zaujal,“ odpověděl a postrčil knihu jejím směrem. „Osm set stran dlouhý. Kdy jsi naposledy četla osmisetstránkovou knihu? Mám dojem, že poslední dobou už vůbec nečtu,“ dodal. „Pořád jenom sedím za laptopem nebo mám ucho na telefonu. Tak či onak jsem chtěl říct, že když najednou začnu každý měsíc převádět velké částky ze svého bankovního účtu na tvůj, bude se Beverley zajímat, proč tomu tak je. A když zjistí, že mám dítě z milostného vztahu, určitě se se mnou rozvede.“

„A to by byla ta nejhorší věc na světě?“ opáčila Angela.

„Byla, to ano. Já svou ženu miluji.“

„Tak proč jsi ji podváděl?“

„To slovo se mi nelíbí,“ řekl George a mírně se zamračil. „Podvádění je výraz užívaný v rozhovorech o falešných hráčích, pouťových vyvolávačích a prezidentských kandidátech, a já nic z toho nejsem.“

Koktejl Old Fashioned dorazil pouze s jedním proužkem citrusové kůry, přičemž mu číšník oznámil, že barman odmítl připravit jej se dvěma.

„Co tím chcete říct, že odmítl?“ zeptal se George a podrážděně na něj pohlédl. „Co mu na to dává právo?“

„François umísťuje fotky všech svých koktejlů na Instagram,“ odpověděl mladý muž. „Takže nemůže riskovat. Minulý měsíc zaměnil v Negroni Aperol za Campari a puristé mu začali vyhrožovat smrtí.“

„Ach, proboha,“ řekl George a poslal jej mávnutím ruky pryč, příliš unavený, než aby byl schopen hádat se s ním.

„Samozřejmě, pokud by tě vyhodila,“ pokračovala Angela, „rozhodně by ses neocitl na ulici.“ Sklopila zrak k ubrusu a poklepala na něj prsty. „Chci říct, vždycky bys mohl přijít žít se mnou, když budeš chtít. Tedy vlastně s námi. S dítětem a se mnou.“

George přimhouřil oči, v naději, že Angela jen žertuje.

„Ale vždyť ty žiješ v Croydonu,“ řekl.

„A co to s ním má kristepane společného?“

„Pokud to nevíš, tak skoro nemá smysl, abych ti to vysvětloval.“

„Měl bys vědět, že Croydon se v poslední době docela zásadně změnil.“

„Já prostě preferuji poštovní kód, který začíná na SW, to je všechno,“ řekl George. „Můj otec mi od samého začátku vštěpoval určité zásady, které se mi po celý můj dosavadní život osvědčovaly jako velmi prospěšné. Například nosit u sebe kapesník s monogramem. Mít dobrého krejčího. Dbát na to, aby pásek ladil s obuví. Prostě základy civilizovaného života.“

„Životní rozhodnutí nemůžeš činit na základě písmen abecedy.“

„Nevím, proč bych nemohl.“ Usrkl ze svého koktejlu, pak polkl větší doušek, a nakonec sklenici vyprázdnil najednou. „Předpokládám, že si to dítě chceš nechat, je to tak?“ zeptal se, přičemž se snažil, aby jeho tón zněl nenuceně a narážka aby vyzněla nejasně.

„Je mi třicet osm let,“ odpověděla Angela. „Takže ano, chci. Další šanci už bych dostat nemusela.“

„A uvědomuješ si, že svět už je i tak hodně přelidněný?“

„Takže jeden člověk navíc zas takový rozdíl znamenat nebude, že ne?“

„Pravdou je, že ta čínská politika jednoho dítěte byla opravdu skvělou myšlenkou.“

Než o tom mohli začít debatovat, zastavila se u jejich stolu ministryně vnitra stínového kabinetu, která dosud seděla na opačném konci místnosti, aby ho pozdravila. George vstal, políbil ji na obě tváře a poblahopřál jí k nedávnému povýšení.

„Musím říct, že vypadáte skvostně,“ dodal. „Moc vám to sluší. Anebo stínová moc, ta v každém případě. A opravte mne, jestli se mýlím, ale užíváte parfém Caron Poivre, je to tak?“

„Jak jste to poznal?“ odpověděla celá rozzářená.

„Mám dobrý čich,“ řekl a poklepal se na nos. „Arturetto Landi mne jednou provedl svým studiem a řekl, že bych v jeho oboru mohl udělat kariéru.“

„Jako čičač?“

„Jako čičač.“

„Je dobré mít více možností,“ řekla stínová ministryně a obrátila se k Angele. „Dobrý den,“ pozdravila ji.

„Dobrý den,“ odpověděla Angela, vstala a potřásla si s ní rukou.

„To je moje přítelkyně,“ řekl George poněkud vynervovaně. Byl by raději, kdyby Angela předstírala, že je hluchoněmá a zůstala sedět. „Angela Gosebourneová. Angela je kloboučnice.“

„Kloboučnice?“

„Ano, kloboučnice.“

Ministryně stínového kabinetu to na chvíli zvažovala, jako by si nebyla zcela jistá, zda tomu slovu rozumí. „To jako vyrábí klobouky?“ zeptala se.

„Ano,“ odpověděl George. „Klobouky. A, víte, fascinátory. A co jsi to...“ dodal a odmlčel se.

„Jak zajímavé. Já klobouky moc často nenosím. Myslím, že na ně nemám hlavu.“

„Každý na ně má hlavu,“ řekla Angela. „Prostě na ni jen musíte najít správný klobouk, to je všechno.“

„Tak to se docela mýlíte,“ odpověděla ministryně stínového kabinetu, která si ohledně velikosti své hlavy dělala starosti už od dětství, kdy si ji děti ve škole dobíraly, že je zvěčňená na Velikonočních ostrovech. „Nicméně vám přeju úspěch ve vašem podnikání.“

„Děkuji vám,“ odpověděla Angela a znovu se posadila.

Mezi dvěma hlavními aktéry ještě chvíli probíhala konverzace, načež se i George znovu posadil.

„To bylo velmi zvláštní,“ řekla Angela. „Proč jsi jí to říkal?“

„Co jsem jí říkal?“

„Že jsem kloboučnice.“

„Přechodně jsem zapomněl, že jsi terapeutka, to je všechno.“

„To je ale nesmysl.“

„Tak dobře, nechtěl jsem říct nic inkriminujícího. Zná Beverley. A nikomu by neprospělo, kdyby se k ní dostaly řeči o tomhle obědě.“

„A proč by mělo být to, že jsem údajně kloboučnice, méně inkriminující, než že jsem ve skutečnosti terapeutka?“

„Já nevím,“ odpověděl George a vyhodil ruce do vzduchu. „Zpanikařil jsem, to je všechno. Někdy si připadám úplně ztracený, když mám někomu vysvětlovat svoje činy.“

„Kloboučnice a čičač,“ řekla Angela, uvažujíc nad kariérami, jež by mohli mít v alternativním vesmíru, který George právě stvořil. „Zní to jako pohádka pro děti, nemyslíš?“

„Pohádky pro děti bývají často velmi temné,“ odpověděl a objednal si další drink, přičemž uvažoval, zda by to příliš vyradilo jeho emoce, kdyby si objednal dvojité. „Plné hrůzných vražd a antropomorfismu.“

„A kanibalismu,“ dodala. „Jen pomysli na Jeníčka a Mařenku zavřené v kleci u čarodějnice nad pecí. Jak je tam vykrmuje na porážku.“

„Tak tuhle našemu synovi určitě před spaním číst nebudu.“

„Takže to považuješ za reálnou možnost?“ vzhledla k němu s nadějným výrazem.

„Nu, možná. Uvidíme.“

„Ale v určitém okamžiku mi odpovíš, že ano? Myslím ohledně toho, jestli se na tom chceš podílet?“

„Samozřejmě,“ odpověděl George. „Neříkám ano, ale neříkám ani ne. Omlouvám se, že se nevyjadřuju jasněji, ale potřebuju čas, abych si to mohl promyslet. Je to tak v pořádku?“

Angela si povzddechla a vstala, oblékla si kabát. „Zdá se, že bude muset být,“ odpověděla. „Někdy si říkám, co jsem to vlastně na tobě viděla, Georgi, opravdu si to říkám.“

Naklonila se k němu, aby ho políbila na temeno hlavy. Jeho husté bílé vlasy byly jedním z jeho nejatraktivnějších rysů, připomínaly jí štěně bišonka. „Užij si svoji knížku,“ řekla. „Všech jejích osm set stránek. Zatímco já budu se zatajeným dechem čekat na tvůj telefonát.“

ĎÁBELSKÁ ŽENA

Zatímco se George smířoval s myšlenkou, že bude v šedesáti letech znovu otcem, jeho manželka, se kterou prožil téměř pětadvacet let života, seděla v kavárně na letišti Heathrow a loučila se s Pylypem, který byl již pět měsíců jejím milencem a nyní odlétal z Londýna do Oděsy, svého rodného města na Ukrajině, aby se zúčastnil pohřbu svého otce. A právě ji velmi rozrušil přiznáním, že se tam zdrží do konce týdne.

„Bože!“ vykřikla zděšeně. „Nestačily by jen dvě noci? Anebo jenom jedna? Přece to není tak, že by znovu obživil, čím déle se tam zdržíš?“

„Ale moje máti...“ odpověděl Pylyp hledící na ni tmavohnědýma očima, kterými ji uhranul hned při jejich prvním setkání, a od té doby v ní bez přestání navozoval pocit, jako by byla znovu mladá. Nebyly to samozřejmě jen jeho oči. Byla to jeho tvář, jeho vlasy, jeho tělo, jeho svalnatý hrudník a paže, jeho pevný zadek, jeho přízvuk, prostě celý sexy on. „Ona teď potřebuje velkého syna, když je teď doma sama, už přišla o nejstaršího syna i manžela.“

„Samozřejmě,“ odpověděla Beverley, která slyšela příběh předčasného skonu Pylypova bratra při několika příležitostech již mnohokrát, a upřímně řečeno, už ji unavoval. Pylyp rád tvrdil, že zemřel, když bojoval proti Rusům, dělal z něj mučedníka, který se pomalu stával legendou. Ale skutečnost byla taková, že Borysko Tataryn zemřel cestou do vojenského tábora, když jej bodla včela, načež utrpěl alergickou reakci a během pár minut zahynuli on i jeho medonosná útočnice.

„Ale někdy,“ pokračovala, „je potřeba nechat člověka o samotě, aby mohl truchlit. Takto se se svou ztrátou dokáže

vyrovnat rychleji. Koneckonců ty se přece nechceš vrátit na Ukrajinu natrvalo, že ne?“

„To je pravda, já nic takového neplánuju. Můj život je tady. Moje želva je tady. V Londýně. A ty jsi tady. V Londýně.“

Beverley se snažila nedat najevo, jak ji přivádí k šílenství zjištění, že je ve výčtu jeho náklonností adeptkou až na bronzovou medaili. Uvědomovala si, jak moc Ustyma Karmaljuka – pojmenovaného na počest velkého ukrajinského lidového hrdiny – miluje. A trápilo ji pomýšlení, že kdyby si měl Pylyp vybrat mezi nimi dvěma, pravděpodobně by se na prvním místě ocitl onen okrunýřovaný plaz, který se momentálně těšil ze svého stopatnáctého léta.

„Kéž bych tak mohla letět s tebou,“ posteskla si.

„To by moji máti jen zmátlo,“ odpověděl a zavrtěl hlavou. „Ty jsi o šest let starší než ona a v mojí zemi by tě považovali za ďábelskou ženu.“

„No to je hezké,“ řekla Beverley. „Jsem ráda, že to vím.“

„Já samozřejmě vím, že ty žádná ďábelská žena nejsi.“

„No to ti děkuju.“

„Ale ona by si myslela, že jsi. Courou by tě ona nazvala, řekla by, že ty seš osoba s vyšinutou myslí. Dokonce děvka.“

„Ano, rozumím.“

„Běhna a Jezábel. Hampejznice, povětrná žena...“

„Ano, Pylype, to stačí,“ řekla Beverley, která podrážděně zvedla hlas. „Už nemusíš pokračovat.“

„Požádala by přátele, aby tě oni ukamenovali na ulici. Chování žen v Anglii je velmi odlišné od chování žen na Ukrajině. U nás doma mají ženy... jak se tomu říká?“

„Méně pokrokový postoj ke vztahům mezi staršími ženami a mladšími muži.“

„Ne, já si myslím, že to slovo je *sebeúcta*. Možná není. Musím se ta slova naučit.“

Beverley pohlédla stranou, snažila se nevnímat tu urážku. Nakonec ji utěšilo to, že se k ní Pylyp přiblížil a vzal její ruku do své. S pohledem upřeným dolů vnímala kontrast mezi jeho